

VALTIOVARAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 36/2000 vp

Hallituksen esitys laiksi varallisuusverolain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 14 päivänä syyskuuta 2000 lähettänyt valtiovarainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi varallisuusverolain muuttamisesta (HE 103/2000 vp).

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan verojaostossa.

Asiantuntijat

Verojaostossa ovat olleet kuultavina

- ylijohtaja Lasse Arvela ja ylitarkastaja Janne Juusela, valtiovarainministeriö
- ylitarkastaja Tuula Hakola, Verohallitus
- toiminnanjohtaja Markku Savikko, Arvopaperivälittäjien yhdistys ry
- hallituksen varapuheenjohtaja Vesa Puttonen, Suomen Sijoitusrahastoyhdistys ry
- johtaja Tero Honkavaara, Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto
- osastopäällikkö Hannele Ranta-Lassila, Keskuskauppakamari.

HALLITUKSEN ESITYS

Eri sijoituskohteiden arvostaminen varallisuusverotuksessa on nykyisellään epäyhtenäistä. Keskenään vaihtoehtoisten sijoitusmuotojen erilainen verokohtelu on vastoin neutraalin verojärjestelmän tavoitteita. Nykyinen arvostamiskäytäntö johtaa myös siihen, että julkisen kaupan käynnin järjestäjät eivät ole keskenään tasavertaisessa asemassa.

Hallitus ehdottaa, että varallisuusverolakia muutettaisiin siten, että julkisesti noteerattujen arvopapereiden ja sijoitusrahasto-osuuksien arvostamisessa siirrytään yhtenäiseen käytäntöön. Julkisesti noteeratut arvopaperit ja sijoitusrahasto-osuudet arvostettaisiin 70 prosenttiin käyvästä arvostaan.

Julkisesti noteeratut työsuhdeoptiot ja julkisesti noteerattuihin osakkeisiin oikeuttavat työsuhdeoptiot ehdotetaan arvostettavaksi varallisuusverotuksessa julkisesti noteerattaviin arvopapereihin sovellettavan 70 prosentin arvostamissäännön mukaisesti.

Lisäksi samassa yhteydessä ehdotetaan tehtäväksi tarkennuksia yhtiön osakkeen verotusarvon ja matemaattisen arvon laskemista koskeviin säännöksiin.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan ensi vuoden alusta. Yhtiön osakkeen verotusarvon ja matemaattisen arvon laskemista koskevia säännöksiä sovellettaisiin ensimmäisen kerran laskettaessa arvoja verovuodelle 2002.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että erilaiset arvopaperit laajasti arvostettaisiin varallisuusverotuksessa samalla tavalla 70 prosenttiin käyvästä arvostaan kuin nykyisin kotimaiset pörssiosakkeet. Hallituksen esityksellä ei ole tarkoitus muilta osin muuttaa vallitsevaa oikeustilaa. Työsuhdeoptioiden veronalaisuuden osalta esityksessä on lähdetty siitä, että ne kuuluvat vallitsevan verotus- ja oikeuskäytännön mukaisesti veronalaisiin varoihin käyttämisjakson alkamisesta lähtien. Keskusverolautakunta vahvisti edellä mainitun kannan ratkaisussaan 21/2000. Vastaavasti käyvän arvon määrittämisessä on esityksessä lähtökohtana nykyisin vallitseva käytäntö eli arvostaminen täyteen markkina-arvoon. Myös tämän kannan KVL vahvisti ratkaisussaan 21/2000. Ratkaisun mukaan niin sanottua piilevää verovelkaa ei huomioida varallisuuden arvoa vähentävänä tekijänä. KVL:n ratkaisu on saatettu valituksin Korkeimman hallinto-oikeuden käsiteltäväksi. Ratkaistavana olevat kysymykset ovat varsin perustavanlaatuisia,

vaikuttaahan esimerkiksi verovelan kohtelu merkittävästi työsuhdeoption varallisuusarvoon ja sitä kautta veron määrään.

Nyt käsiteltävänä oleva hallituksen esitys ei koske edellä mainittua taustakysymystä, työsuhdeoption käyvän arvon määrittämistä. Lainsäädännössä ei pääsääntöisesti tulekaan pyrkiä kattavasti määrittelemään erilaisten omaisuuslajien käyvän arvon määrittämistapaa, vaan eri omaisuuslajien verotusarvo määritetään verotuskäytännössä ja viime kädessä oikeuskäytännön linjausten kautta. Kuitenkin esillä olevassa kysymyksessä saattaa asian merkitykseen nähdä olla tarvetta myöhemmin, KHO:n päätösten antamisen jälkeen ja niiden sisällöstä riippuen, ryhtyä jopa lainsäädännöllisiin toimenpiteisiin oikeustilan muuttamiseksi — siksi suurista varallisuusverovaikutuksista on tapaustasolla kysymys. Myöhemmässä vaiheessa lieneekin tarvetta arvioida tilannetta kokonaisuutena myös nyt käsiteltävänä oleva muutos huomioon ottaen.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella valtiovarainvaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 29 päivänä marraskuuta 2000

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Maria Kaisa Aula /kesk	Matti Saarinen /sd
vpj.	Kari Rajamäki /sd	Anni Sinnemäki /vihr
jäs.	Olavi Ala-Nissilä /kesk	Marja-Liisa Tykkyläinen /sd
	Pirjo-Riitta Antvuori /kok	Kari Uotila /vas
	Timo Ihamäki /kok	Jukka Vihriälä /kesk
	Seppo Kääriäinen /kesk	Jorma Vokkolainen /vas
	Reijo Laitinen /sd	vjäs. Ulla Juurola /sd
	Markku Laukkanen /kesk	Bjarne Kallis /skl
	Hanna Markkula-Kivisilta /kok	Kari Kantalainen /kok
	Mauri Pekkarinen /kesk	Pekka Kuosmanen /kok.
	Ola Rosendahl /r	

Valiokunnan sihteerinä jaostokäsittelyssä on toiminut

valiokuntaneuvos Arvo J. Kämppi.